

Borgarting lagmannsrett - LB-2012-59301 - RG-2012-535

Instans	Borgarting lagmannsrett - Beslutning.
Dato	2012-04-16
Publisert	LB-2012-59301 - RG-2012-535
Stikkord	22. juli-saken. Straffeprosess. Anonymisering. Domstoloven § 130 første ledd. EMK artikkel 8.
Sammendrag	Lagmannsrettens beslutning om bare å gjengi kjennelsen av 30. mars 2012 (LB-2012-48856) offentlig i anonymisert form ble ikke omgjort. Slik lagmannsretten så det, har de aktuelle vitnene krav på at det tas hensyn til deres personvern ved at domstolen, når det treffes en avgjørelse som berører dem, ikke bidrar til at deres identitet blir offentlig kjent.
Saksgang	Borgarting lagmannsrett LB-2012-59301 (12-059301SAK-BORG/04). Anke til Høyesterett forkastet, HR-2012-1036-U.
Parter	Norsk Redaktørforening mot Den offentlige påtalemyndighet.
Forfatter	Lagdommer Anne Magnus, Carl August Heilmann, Anne Ellen Fossum.

Saken gjelder beslutning om bare å gjengi offentlig en kjennelse fra retten i anonymisert form.

Oslo tingrett avsa 9. mars 2012 (TOSLO-2011-188627-3) beslutning hvor mediene ble gitt tillatelse til kringkasting av enkelte deler av hovedforhandlingen i den såkalte 22. julisaken. Videre ble Domstolsadministrasjonen gitt tillatelse til filmopptak for avlevering til Riksarkivet.

To av påtalemyndighetens vitner anket tingrettens beslutning til Borgarting lagmannsrett hva angår overføring av deres vitnemål ved film- og lydopptak til andre rettssaler i landet og film- og lydopptak av deres vitnemål for historisk oppbevaring hos Riksarkivet.

Ved Borgarting lagmannsretts kjennelse av 30. mars 2012 (LB-2012-48856) ble tingrettens beslutning hva angår tillatelse til at NRK's filmopptak gjøres tilgjengelig for Domstolsadministrasjonen for avlevering til Riksarkivet, opphevet. For øvrig ble anken forkastet.

Ved avsigelse av kjennelsen besluttet lagmannsretten at kjennelsen bare kan gjengis offentlig i anonymisert form, jf. domstoloven § 130 første ledd.

Norsk Redaktørforening v/generalsekretær Nils E. Øy har i epost til Borgarting lagmannsrett 3. april 2012 anmodet lagmannsretten om å omgjøre beslutningen om anonymisering. Av begjæringen fremgår at det etter Norsk Redaktørforenings syn ikke er grunnlag for en slik beslutning.

Lagmannsretten ba om en nærmere begrunnelse for omgjøringsbegjæringen. I epost av 4. april 2012 har Norsk Redaktørforening fremholdt at lagmannsretten skulle ha begrunnet sin avgjørelse om anonymisering, «ikke minst i form av en presis hjemmel». Det er i denne forbindelse vist til HR-2007-675-U avsnitt 17. Norsk Redaktørforening har videre antatt at det er hensynet til privatlivets fred som er begrunnelsen for

lagmannsrettens anonymisering, men at det ikke kan sees at det er slike opplysninger i lagmannsrettens kjennelse.

Ved lagmannsrettens brev av 10. april 2012 er de to vitnene gitt anledning til å uttale seg om omgjøringsbegjæringen. Slik uttalelse er gitt i brev av 13. april 2012. Fra uttalelsen gjengis:

Gjengivelse av våre navn vil innebære en krenkelse av vårt personvern, og vårt privatliv. Vi er privatpersoner som, til tross for stort påtrykk fra media, har valgt å ikke stå frem i offentligheten. Vi kan ikke se nødvendigheten av at våre navn blir gjengitt. Enhver som ønsker det vil kunne sette seg inn i kjennelsen og vurdere alle sider av denne, selv om våre navn er anonymisert. Lagmannsrettens vurdering om at kjennelsen kun kan gjengis i anonymisert form er derfor en riktig vurdering, og må sees i lys av at vi er privatpersoner og ikke ønsker å bli eksponert i media.

Som hjemmel for anonymiseringen har lagmannsretten vist til domstoloven § 130 første ledd. Vi kan ikke se at lagmannsretten etter bestemmelsen i § 130 er forpliktet til å gi noen nærmere begrunnelse eller presisering utover dette.

Lagmannsretten bemerker:

Domstoloven § 130 første ledd lyder slik:

- Retten kan forby at hele eller deler av en rettsavgjørelse gjengis offentlig hvis
- a. hensynet til privatlivets fred eller fornærmedes ettermæle krever det, eller
 - b. etterforskningshensyn krever at en kjennelse eller beslutning avsagt i en straffesak utenfor hovedforhandling ikke blir offentlig gjengitt.

Under henvisning til denne bestemmelsen besluttet lagmannsretten at kjennelsen av 30. mars 2012 (LB-2012-48856) bare kan gjengis offentlig i anonymisert form.

Denne beslutning - med hjemmelshenvisning - fremgår av kjennelsens forside.

Vitnene som anket tingrettens beslutning, påberopte seg personvern og rett til privatliv og familieliv, jf. Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK) artikkel 8 første ledd. Deres anførsler, hvor dette fremgår, er inntatt på side 3 i kjennelsen. At lagmannsretten besluttet anonymisering av kjennelsen av hensyn til privatlivets fred, jf. bokstav a i § 130 første ledd, fremstår på denne bakgrunn som åpenbart.

Avgjørelsen om bare å gjengi kjennelsen offentlig i anonymisert form er truffet ved beslutning, og loven inneholder intet krav om at en beslutning skal begrunnes, se straffeprosessloven § 53. Som påpekt av Høyesteretts (daværende) kjæremålsutvalg i Rt-2007-230, avsnitt 17 vil det i straffeprosessen etter omstendighetene kunne stilles krav om begrunnelse også for beslutninger, men det vil i første rekke bero på beslutningens innhold. Etter lagmannsrettens syn trenger en beslutning om bare å gjengi en kjennelse i anonymisert form, ingen nærmere begrunnelse.

Den avgjørelse fra Høyesteretts (daværende) kjæremålsutvalg som Norsk Redaktørforening har vist til (HR-2007-675-U inntatt i Rt-2007-521), kan ikke føre til noe annet resultat. Av kjæremålsutvalgets kjennelse (avsnitt 15) fremgår at den gjaldt en avgjørelse etter domstoloven § 129 andre ledd om å forby offentlig gjengivelse av forhandlingene, og at en slik avgjørelse må treffes ved kjennelse. En kjennelse skal alltid «ha grunner», jf. straffeprosessloven § 52.

Lagmannsretten finner ikke grunn til å omgjøre beslutningen. 22. julisaken er av særdeles stor allmenn interesse, og blant annet personer som skal vitne i saken opplever et sterkt mediepress. Slik lagmannsretten ser det har de aktuelle vitnene krav på at det tas hensyn til deres personvern ved at domstolen, når det treffes en avgjørelse som berører dem, ikke bidrar til at deres identitet blir offentlig kjent.

Beslutningen er enstemmig.

Slutning:

Lagmannsrettens beslutning om bare å gjengi kjennelsen av 30. mars 2012 offentlig i anonymisert form, omgjøres ikke.